



27.11.2018

Historia literatury

Czarne słońca romantyków

Autor/Redaktor: Piotr Michał Śniedziewski

Wydawnictwo: Wydawnictwo Sic!

ISBN: 978-83-65459-21-3

Romantycy lubili się smucić. Czasami trochę udawali, co trafnie opisał Chateaubriand w *Pamiętnikach z za grobu*, śledząc recepcję *Renégo*. Czasami zaś z ogromną intuicją potrafili dostrzec i opisać obawy, które budzą się w nas wszystkich, kiedy słońce traci swój blask. Nie bez powodu zatem jedną z ich ulubionych metafor była metafora czarnego słońca. Odnajdywali ją w odległej tradycji – w Apokalipsie św. Jana, na rycinie *Melencolia I* Albrechta Dürera czy też w *Mowie wypowiedzianej przez umarłego Chrystusa...* Jeana-Paula. Jednak stawka w tej grze z trudnym do wypowiedzenia lękiem nie były erudycyjne popisy, ale próba oswojenia i nazwania czegoś, co wymyka się racjonalnemu porządkowi. Czegoś, co rodzi się w nas wówczas, gdy zaczynamy myśleć o niemożliwym do uniknięcia końcu.

Książka ukazała się w Wydawnictwie Sic!

W studium poświęconym Nervalowi Piotr Śniedziewski pisze: „Gra toczy się tu przecież o stawkę dużo większą; nie chodzi bowiem o ustalenie sieci intertekstualnych nawiązań, ale o życie. O życie, które nagle, z nieznanых przyczyn się załamuje, pęka i odkrywa w sobie mrok”. Gdybym miał odpowiedzieć na pytanie, o czym jest najnowsza propozycja książkowa badacza, powiedziałbym – właśnie o tym momencie, zapisywanym w literaturze, w którym egzystencja rozpada się, a z powstających pęknięć wyłania się ciemność. I nie jest (*nomen omen*) jasne, dlaczego tak się stało. Życie objawia w ten sposób jedną ze swoich tajemnic.

Michał Kuziak

Świetnie napisany zbiór odczytań wybranych tekstów z literatury francuskiego, brytyjskiego i polskiego romantyzmu, które łączy nie tylko motyw „czarnego

słońca”, lecz także sposób podania, przypominający swobodnie prowadzony cykl wykładów. Autor wspiera swoje czytanie odniesieniami do historii klimatu, biografistyki, zwraca się też ku psychologii społecznej i myśli postsekularnej. Solidnie umotywowane interpretacje czyta się płynnie, choć bieg głównego toku narracji podtrzymywany jest nieniknącą rzeką faktów, którą zasilają jeszcze dopływy dodatkowych informacji. Dlatego wydaje mi się, że Piotr Śniedziwski napisał „książkę dla każdego”: dla literaturoznawców, historyków kultury, amatorów lubiących rekonstrukcje romantycznej rzeczywistości, nie tylko intelektualnej, oraz dla czytelników, którzy po prostu cenią sobie dobrze napisane książki.

Dariusz Pniewski

Książkę wydano we współpracy z Narodowym Centrum Nauki.

Strony: 248

Słowa kluczowe: historia, literatury, romantyzm